

Silloin ylitin rajan -podcast AMK

Medianomi

2023

Jessica Kulmala

Silloin ylitin rajan

– podcast

Opinnäytetyö AMK | tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Media-ala, journalismi

Kesäkuu 2023 | 25 sivua

Jessica Kulmala

Silloin ylitin rajan -podcast

Opinnäytetyön toiminnallisessa osiossa toteutin neljän jakson podcastin, joka kantaa nimeä Silloin ylitin rajan. Podcast kertoo viiden radiojuontajan näkemyksiä puheen murroksesta, ajatusmallien muutoksesta ja huumorin rajoista. Maailma on muuttunut muutaman vuoden aikana nopeasti parempaa kohti, ja olemme aikaista huomaavaisempia eri ihmisryhmiä, vähemmistöjä ja yleisesti muita ihmisiä kohtaan. Tämän muutoksen myötä tasa-arvosanastoa on nostettu, ja se on nyt osa yleissivistystä. Monille sanat ovat uusia, ja niiden opettelu vaatii aikansa. Kuitenkin samaan aikaan yhteiskunnassa vallitsee ilmapiiri, jossa helposti tuomitaan, mikäli ei ole kaikista käsitteistä perillä. Voi tuntua siltä, että hiljentyminen on turvallisempi vaihtoehto, kuin sanoa epävarmaa asiaa ääneen. Näitä teemoja pohiessani aloin miettimään, mitähän radiojuontajat aihepiiristä ajattelee. Onko nämä haasteita radiossa? Tuleeko kuulijoilta palautetta, mikäli ei osaa sanoa kaikkea oikein, ja missä menee yleisesti huumorin raja? Opinnäytetyö koostuu podcastista ja opinnäytetyöraportista. Tässä raportissa käydään läpi, miten podcastin toteutus tapahtui, ja millaista oppia siitä itselleni sain.

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Degree programme in Media Arts, Journalism

June 2023 | 25 pages

Jessica Kulmala

That's When I Crossed the Line -podcast

The main product of the thesis was a four-episodes podcast called That's When I Crossed the Line. The podcast tells the perspectives of five radio hosts on the evolution of speech, changes in thought patterns and the limits of humor. The world has rapidly changed for the better in the past couple of years, and we have become more considerate towards different groups of people, minorities, and others in general. As a result of this transformation, the vocabulary of equality has been elevated, and it is now part of a general knowledge. For many, these words are new, and learning them takes time. However, at the same time, there is an atmosphere in society where people easily judges if they are not familiar with all the concepts. It may feel safer to be silent than to say an uncertain thing out loud. Reflecting on these themes, I began to wonder is this a real challenge in the radio world? Do they receive feedback from listeners if they don't use the terminology correctly, and where does the line for humor generally lie? The thesis consists of the podcast and a thesis report. In this report, I discuss how the podcast was created and the lessons I learned from it.

Sisältö

Sisällysluettelo

1. Johdanto	5
2. Tieto ja teoria	7
2.1 Juontajien valinta	7
2.2 Aiheeseen syventyminen ja aiherajaus.....	8
2.3 Haastateltavien taustatutkimus	9
3. Työprosessin suunnittelu ja toteutus	11
4. Tuotos	14
4.1 Jakso 1: Jere Jääskeläinen ja Samuel Nyman – Radio City	14
4.2 Jakso 2: Melina Mäkelä – YleX.....	16
4.3 Jakso 3: Julianna Jokela – NRJ.....	18
4.4 Jakso 4: Kimmo Vehviläinen – Radio Nova	19
5. Yhteenveto ja johtopäätökset	21
6. Jaksot ja linkit	22
7. Lähteet	24

1. Johdanto

Maailma muuttuu koko ajan, ja niin muuttuu myös ajattelutapamme. Muun muassa arvot, ihmisoikeudet ja vähemmistöt ovat olleet viime aikoina vahvasti esillä, ja tästä on noussut laajoja keskusteluja yhteiskunnassa. Samaan aikaan kun teemme hyvää muuttamalla ajatusmallejamme ja keskittymällä paljon tarkemmin sanavalintoihimme, on varovaisuus astunut kehiin. Varovaisuutta näkyy tavallisissakin keskustelutilanteissa – alamme tarkkailemaan, miten läheiset ympärillämme puhuvat, huomautamme mikäli jokin asia sanotaan väärin ja ajattelemme kahdesti, ellei jopa viidesti ennen kuin sanomme asiamme. Muutoksemme hyvän asian puolesta on todella tehonnut, mutta samalla saanut meidät hiljentymään ja epäröimään puheitamme. Välillä asiat, joilla ei tarkoita mitään pahaa, kääntyvät itseään vastaan, kun ei osaa juuri tietyllä tapaa muodostaa lauseita, ja välillä ihmiset tahattomastikin haluavat löytää sanoistasi kohdan, johon tarttua.

Myös huumori on kokenut oman kolauksensa. Asiat, joille on naurettu esimerkiksi televisio-ohjelmissa, radiossa tai ihmisten käytäväkeskusteluissa, eivät naurata enää samalla tavalla kuin ennen. Huumorin rajaa on vaikea määritellä tarkasti, koska se voi vaihdella yksilöiden, kulttuurien ja tilanteiden välillä. Huumori koetaan subjektiivisena asiana; se mikä saa toisen ihmisen nauramaan, saattaa olla toisen mielestä epämiellyttävää tai loukkaavaa.

Samalla kun on alettu seuraamaan omia sanavalintoja, seurataan myös tarkemmin muiden sanavalintoja ja ajatuksia. Tämän seurauksena on muodostunut niin kutsuttu cancel-kulttuuri. Cancel-kulttuuri on omanlaistansa boikotointia, jonka tarkoituksena on kyseenalaistaa jotakin tiettyä toimintaa. Cancel-kulttuurin taustalla on usein pyrkimys vastustaa ja tuomita tehtyjä asioita, joita pidetään väärinä, loukkaavina tai muutoin epäeettisinä. Sen tavoitteena on luoda vastuullisuutta ja yrittää muuttaa yhteiskuntaa. Toisaalta cancel-kulttuuriin liittyy myös kritiikkiä siitä, että se voi johtaa ylireagointiin, syyllistämiseen ja julkiseen lynkkaukseen. Cancel-kulttuuri voi luoda pelon ilmapiirin ja estää yleisen keskustelun ja erilaisten näkökulmien esittämisen. Cancel-kulttuurin laajuus, vaikutus ja oikeutus herättävät paljon keskustelua. Jotkut puolustavat sitä voimakkaasti vastuullisuuden ja oikeudenmukaisuuden edistäjänä, kun taas toiset arvostelevat sitä sananvapauden ja keskustelun monimuotoisuuden rajoittamisena. (Mustonen, 2021.) (Kinnunen, 2019.)

Näitä aiheita pohdiskellessani aloin miettiä puheammattilaisia ja tarkemmin vielä radiojuontajia. Heidän isoin työtehtävänsä on tuottaa puhetta, johon kaikki kiinnittävät huomionsa. Radiojuontajien tulee olla viihdyttäviä ja he yrittävät löytää eri aiheista viihteellisen kulman. Perusuutisista, ajankohtaisista aiheista tai eilisestä ruokakauppareissusta etsitään samaistumispintaa ja huumorin siemen, ja täten piristetään kuuntelijan päivää. Mutta kun tätä tekee jatkuvasti, mahdollisesti joka päivä monta tuntia, ei ole mahdollista olla joka kerta hauska ja samalla olla pahoittamatta kenenkään mieltä. Lisäksi välillä huumori tarvitsee sen, että testaillaan kuuntelijoiden rajoja, jotta tietää missä ne menevät.

Tämän podcastin avulla haluan selvittää, miten radiojuontajat itse kokevat nämä asiat. Kuinka suuressa valossa tämä aihepiiri on heidän arjessaan, ja rajoittaako se heidän ulosantiaan radiossa? Käydäänkö näitä aiheita radiotalon sisällä läpi ja miten yritetään välttää, ettei ihmiset pahoittaisi aihevalinnoista mieltänsä – vai koitetaanko sitä välttää?

Nykyään sosiaalisen median takia ihmiset ovat tottuneet aiempaa enemmän jakamaan omia mielipiteitään. Niin nimettömästi kuin nimellisestikin niiden jakaminen on helppoa eri sosiaalisen median alustoilla, joten haluan myös selvittää, onko tämän ilmiön takia radiopalautteet lisääntyneet ja tuleeko juonnoista helpommin kritiikkiä kuin ennen? Entä miten eri kanavien kuuntelijoiden asenteet poikkeavat toisistaan – tuleeko rock-kanavan kuulijoilta yhtä lailla kritiikkiä kuin vaikka hittikanavan?

Ja missä radiojuontajien mielestä menee huumorin raja? Entä hyvän maun raja? Millä tavoin voi heittää vitsiä ja voiko sitä heittää, jos etukäteen tietää, että osa kuulijoista saattaa pahoittaa mielensä?

Opinnäytetyö tutkii, miten viihteellistä radiota tekevät juontajat kokevat tämän erityisesti puheessa ja ajattelussa tapahtuneen muutoksen. Ovatko he kokeneet sensuroivansa tietoisesti tai tiedostamatta omia puheitaan, onko muutos tapahtunut automaattisesti vai onko painostus tullut ulkopuolelta ja miten nykyinen muutos on vaikuttanut radion tekemiseen? Muun muassa näihin asioihin lähdin etsimään vastausta, jotta mahdollisesti muutkin, jotka ovat pohtineet samoja asioita tai kiinnostuneita näkemään hetkellisesti radiojuontajien pään sisälle lähetyksen ulkopuolelta, saavat siihen mahdollisuuden tämän podcastin kautta. Lisäksi aihepiiriä ei ole käsitelty vielä kovinkaan paljoa, joten tässä podcastissa on sisältöä, joka varmasti antaa jokaiselle jotakin uutta.

2. Tieto ja teoria

2.1 Juontajien valinta

Valitsen tutkimuskohteekseni radiojuontajat, koska juonto tapahtuu reaaliajassa, eikä heillä ole mahdollista miettiä yksittäisiä juontoja etukäteen. Tarkoituksena on saada mahdollisimman laajoja näkökulmia nykyiseen juontamiseen radiossa. Haastateltavista on muodostettu neljä täysin erilaista juontaja tyyppiä:

- Nuori tulokasjuontaja
- Rock-kanavan juontaja
- Hauska naisjuontaja
- Kokenut juontaja

Juontajat edustavat myös eri kanavia, ja heillä jokaisella on erillinen kohderyhmänsä.

Tutkimuksen eritellyt kanavat:

- Nuorisokanava
- Rock-kanava
- Pop-kanava
- Koko perheen kanava

Haastatteleamalla täysin eri työkokemuksen, kohderyhmän ja kanavantyyppin juontajia saatiin kerättyä mahdollisimman laajalta rintamalta näkemyksiä, millä tavalla viihteellisen radion juontaminen on muuttunut, ja missä he kokevat huumorin rajan menevän.

2.2 Aiheeseen syventyminen ja aiherajaus

Aiheen rajaaminen on tärkeä osa tutkimuksen prosessia, ja pidinkin huolen siitä, ettei se lähde liikaa rönsyilemään. Ensin rajasin aiheen pääkysymykseen: missä menee huumorin raja julkisessa työssä? Rajasin kysymyksen pelkästään radiojuontajiin, ja lisäsin jaksoiden aiheisiin myös puheen murroksen ja kuuntelijoiden palautteen. Lisäksi päätin, että jokaisessa jaksossa on yksi osio, joka käsittelee juuri kyseiselle juontajalle sopivaa teemaa, esimerkiksi millaista on olla hauska nainen tai miten radio on konkarin silmin muuttunut.

Aloitin tutkimustyön siitä, miten tehdä mahdollisimman hyvä podcast ja miten olla hyvä podcast host eli podcastin ”emäntä”. Kuuntelin Bonfiren tekemän podcastin aiheesta ja tässä perehdyttiin onnistuneen podcastin käsikirjoittamiseen (Johanna Keppo, 2022). Jaksossa korostettiin juurikin punaisen langan löytymistä ja kuuntelija edellä tekemistä. Myös jinglejen eli tunnusmusiikin tärkeyttä puheen välissä nostettiin esille, jotta kuuntelijan mielenkiinto pysyy yllä.

Eli selvitin myös sitä, miten olla hyvä podcastin host. Tutustuin aihepiiriin englanninkielisten artikkelien, kuten thepodcasthostin ja weeditpodcast artikkelien kautta. Artikkeleissa painotettiin itsevarmuutta, keskittymistä, valmistelua ja kuulijoiden huomioonottamista. Hyvä podcast host tekee vieraan olon mukavaksi, mutta muistaa silti koko ajan, että nauhoitusta tehdään kuuntelijoita varten. Samalla täytyy yrittää saada turvallinen ilmapiiri, mutta pysyä jämäkkänä, jotta suunnitellut kysymykset ja aiheet tulee käytyä läpi (Mindset) (Jennay Horn, 2022).

Tämän lisäksi lähdin tutkimaan itse aihetta tarkemmin. Aloitin tutkimalla huumorin rajoja ja miten sitä oli jo tutkittu. Kuuntelin Aki Linnanahteen podcastia, jossa vieraana oli Jaakko Saariluoma (Aki Linnanahde, 2021). Jaksossa käsiteltiin hyvin suoraviivaisesti, miten huumori on muuttunut, miten huumoria pystyy nykyään tekemään ja pitääkö vanhentuneita vitsejä pahoitella. Saariluoman vastauksista sai käsityksen, ettei luovuutta saa rajoittaa liikaa pelolla. Tästä sain hyvät lähtökohdat siihen, minkälaista vastausta odotin radiojuontajiltakin saavani.

YleX:n Etusivu teki myös saman tyylisen jutun radiossa, mutta tässä vieraana oli poliitikkasatiirista tunnettu Jukka Lindström (Ylex Etusivu, 2023). Haastattelussa käytiin

läpi samoja aihepiirejä, mutta poliittisen satiirin tekemisen näkökulmasta. Lindströmin vastaukset olivat hyvin samankaltaisia kuin Saariluomankin, eli huumorin tekeminen on taitolaji ja satiiria voi nykypäivänäkin tehdä, kunhan osaa tehdä sen oikein ja oikeista tunnetuista henkilöistä. Molemmista haastatteluista jäi tuntuma, että huumorin tekemistä nykyaikanakaan ei saa miettiä liikaa, kunhan tietää itse, missä hyvän maun raja menee.

Otin mukaan aihepiiriin puheen murroksen, ajatusmallien kehittymisen ja arvomaailmojen muuttumisen, ja tähän aiheeseen minun piti tutustua paljon etukäteen. Luin eri ihmisten kirjoittamia kolumneja aiheista, kuten Ylen (Viitala, 2022.) ja Maaseudun tulevaisuuden (Kinnunen, 2019.) kirjoituksia, jotta saisin paremman kuvan siitä, miten ihmisten ajatukset aiheen tiimoilta voivatkaan vaihdella. Aiheesta opin, että harva on sitä mieltä, että ihmisoikeuksien ja arvojen huomioiminen olisi huono asia. Se, miten muutosta pitäisi lähteä työstämään, jakoi mielipiteitä. Lisäksi kertosin vielä itse THL tasa-arvosanastosta käsitteitä ja termejä, jotta haastattelutilanteessa pystyisin ymmärtämään ja käyttämään oikeita sanoja (Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitos).

2.3 Haastateltavien taustatutkimus

Tein kaikkien haastateltavien taustatutkimuksen samankaltaisesti. Aloitin haastateltavien taustatutkimuksen tekemisen perustiedoista. Varmistin, mikä haastateltavan koulutustausta on, miten pitkään he ovat milläkin kanavalla olleet, ja millä kaikilla kanavilla he ovat juontaneet, missä he ovat mahdollisesti olleet aiemmin töissä, ja miten he ovat päätyneet radioon?

Kuuntelin jokaisen vieraan nykyisiä ja aiempia lähetyksiä. Tarkoituksena oli oppia tuntemaan juontajan ajattelutapaa ja huumorin keinoja juonnossa, sekä luomaan kokonaiskuvaa heidän juontotyylistään. Halusin tutustua, millä tapaa he kommunikoiivat mahdollisen juontoparin kanssa ja miten kuuntelijoiden palautteita ja viestejä tuotiin lähetykseen. Tarkkailin juontajien tyyliä puhua; miten rennosti, aidosti ja vapautuneesti juontajat toivat mielipiteitään ja juttuaiheita mielikuvituksestaan. Kuinka paljon juontajat heittäytyivät keskusteluihin tuomalla omia mielipiteitään esille, ja kuinka paljon he puhuivat yleisellä tasolla? Näistä muodostin odotuksia haastatteluihin liittyen, jotta osasin varautua vieraiden mahdollisiin reaktioihin ja vastauksiin haastattelutilanteessa.

Tutkin etukäteen myös, millainen julkisuusprofiili haastateltavalla on. Aloitin tutustumalla heidän sosiaalisen median kanavoihinsa, ja seurasin heidän somekäyttämistään. Millä tapaa he vuorovaikuttavat seuraajiensa kanssa, ja miten tämä korreloi heidän radiokäyttämiseensä? Tuovatko vieraat somekanavissaan esille mielipiteitään, ja kuinka paljon he yrittävät aikaansaada katsojissa reaktiota? Millaisia uutisia ja artikkeleita heistä on julkaistu mediassa, ja miten nämä eroavat heidän luomastaan henkilöbrändistä? Tutustumalla etukäteen näihin seikkoihin, sain luotua laajan kuvan haastateltavien henkilöbrändeistä ja mihin asioihin haastattelukysymyksissä tulisi tarttua vahvemmin.

3. Työprosessin suunnittelu ja toteutus

Ajatus siitä, että tekisin opinnäytetyöni tästä aiheesta, tuli mieleeni viime vuoden syksyllä. Näihin aikoihin puheen murros oli vahvimmillaan ja tuntui että moni oli pudonnut kärryiltä siitä, miten puhutaan oikein ja niin ettei kukaan pahastu. Huomasin itsekkin olevani tilanteessa, jossa valitsi mieluummin vaihtoehdon olla hiljaa, jotten sanoisi mitään väärää. Samaan aikaan haaveenani oli työskennellä vielä joskus radiossa, joten ajatus tuntui hyvin ironiselta. Tästä muodostui päähäni kysymys siitä, miten radiojuontajat itse kokevat kyseisen asian, sillä puhetyötä tekevällä ihmisellä ei ole vaihtoehtona pysyä hiljaa. Halusin ennen kaikkea lähteä selvittämään aihetta itseäni varten, joten aihevalinta tuntui luontevalta opinnäytetyölle.

Esitellessäni ideaa kirjoitetusta opinnäytetyöstä, sain palautetta, että työ voisi olla toimivampi toiminnallisen opinnäytetyön muodossa, eli tässä tapauksessa podcastina. Opinnäytetyön muuttuessa kirjallisesta podcastin muotoon, aihepiiri laajeni huumorin lisäksi korrekteihin puheenaiheisiin, ylilyönteihin, kuulijoiden palautteisiin ja yleiseen tietoon radiojuontajuudesta. Tässä vaiheessa suunnittelin, että joka jaksossa tulee olemaan eri radiojuontaja, jonka tyyli ja kanava vaikuttaa koko jakson tematiikkaan. Mukana podcastissa olisi yksi kokenut, yksi hauska nainen, yksi rock-kanavan edustaja ja yksi tulokas.

Heti alkuun aloin kirjoittaa podcastille käsikirjoitusta. Tässä kohtaa kysymysten kirjoittaminen auki oli vaikeaa, kun ei tiennyt vielä saako oikeasti vieraat mukaan jaksoon. Oli kuitenkin hyvä, että sain rungon tehtyä heti alkuun, jotta pystyin suoraan kertomaan, minkälainen podcast on kyseessä. Loppujen lopuksi alussa tehty käsikirjoitus oli se, jolla työ toteutettiin pienten muutosten kautta loppuun asti.

Tämän jälkeen otin yhteyttä eri podcast-alustoihin, selvittääkseni, olisivatko he kiinnostuneita tällaisesta podcast-ideasta. Podplaylta vastattiin, että he mielellään ottavat yleishyödyllisiä podcasteja julkaisuun, mikäli ne vain täyttävät laatukriteerit. Podplay on Bauer Median oma podcast-alusta. Tein ensimmäisen harjoitteluni Bauer Medialla, tarkemmin Radio Cityllä ja SuomiRockilla, ja tämän lisäksi kolme juontajista työskenteli siellä, joten Podplay olikin paras mahdollinen vaihtoehto julkaisualustaksi. Sovimme Podplayn yhteyshenkilön kanssa, että he toimivat myös tämän podcastin toimeksiantajina.

Tehtyäni taustatyötä aiheiden tiimoilta ja rajattuani aiheeni tarpeeksi spesifiksi, aloin kyselymään haastateltavia. Halusin tätä ennen olla varma, millaisen työn tulen tekemään. Odotellessani vastauksia, suunnittelin välillä podcastin äänimaailmaa. Kuuntelin eri alustojen podcasteja peräkkäin ja kokeilin, miten eri podcastien aloitukset ja jinglet resonoivat minussa. Kuuntelin netistä ilmaismusiikkeja vaihtoehtoina, joita saa käyttää vapaasti. Päädyin vähän halloween-teemaiseen musiikkiin, joka ei kuitenkaan podcastissa kuulosta sellaiselta, sillä aihepiirin huumori ja kummellukset tekevät tunnelmasta vähän vekkulin.

Lopulta jaksoihin sain mukaan vieraksi tulokasjuontaja Melina Mäkelän YleX:ltä, rock-kanavan edustukset Jere Jääskeläinen ja Samuel Nyman Radio Cityltä, hauskan naisjuontajan Julianna Jokelan NRJ:ltä, sekä kokeneen konkarin Kimmo Vehviläisen Radio Novalta. Kolme jaksoista äänitettiin Bauer Median studiokopissa, ja Melina Mäkelän kanssa äänitys tapahtui autossa podcast-mikrofonilla.

Aina haastattelun jälkeen editoin jaksot niin pian kuin mahdollista. Haastattelutilanteessa otimme kuvat, joista lopulta editoin jaksojen sekä koko podcastin kannet. Kansien ulkoasu on muokkautunut matkan varrella moneen otteeseen, mutta lopullinen kansikuva on kooste yksittäisten jaksojen vierailijoista, jolloin kuvassa juontajat ympäröivät minut. Jaksoilla on omat kuvansa, joissa näkee aina kyseisen jakson vierailijan. Mikäli podcastista tulisi toinen kausi, ideaa pystyttäisiin hyödyntämään uudelleen, sillä värimaailma on helppo muokata uuteen.

Aina kun jakso oli esittelykunnossa, lähetin sen eteenpäin koululle ja Podplayn yhteyshenkilölle. Suurimmat muutosehdotukset olivat jaksojen kestoon ja ytimeen liittyen. Podcastia haluttiin tiiviimmäksi ja sopiva mitta yhdelle jaksolle oli maksimissaan 30–40 minuuttia. Jakson alussa oli lämmittelykeskustelua, jota ehdotettiin myös lyhentämään, jotta kuulija malttaa pysyä mukana odottamassa pääaihetta. Lisäksi alkuun tuli lisätä ”koukku”, jossa on lyhyt makupala jakson mehevästä keskustelusta. Lisäämällä tämän heti alkuun, kuulijan mielenkiinto herää, ja hän jaksaa kuunnella jaksoa pidempään.

Kun kaikki jaksot olivat valmiina, podcastille luotiin alusta Podplay Studioon. Sovimme, että jaksoja ei tiputella alustalle pikkuhiljaa, vaan kaikki laitetaan kerralla. Joka jaksolle tuli kirjoittaa lyhyt koukuttava teksti, jossa avataan jakson sisältöä. Kun jaksot oli ladattu alustalle, Podplay pystyi lisäämään ne myös Spotifyn ja Apple podcastien puolelle.

Julkaisun jälkeen podcastin markkinointi hoitui sosiaalisessa mediassa. Podcastille luotiin oma hashtag, jossa mainittiin ohjelman nimi, eli #silloinylitinrajan. Tämän hashtagin takaa löytyvät kaikki podcastiin liitettävät julkaisut. Podplay lisäsi Instagram-tililleen julkaisun, jossa kerrottiin tästä podcastista. Laitoin myös itse omalle tililleni tästä postauksen ja tarinoin linkit. En tehnyt podcastille omaa tiliä, sillä kaikki jaksot julkaistiin kerralla ja näillä näkymin podcastille ei tule jatkoa, joten vuorovaikutus olisi jäänyt matalaksi. Tavoitteena oli saada vierailijat jakamaan sisältöä heidän jaksoistaan myös omilla sosiaalisen median kanavillaan.

4. Tuotos

4.1 Jakso 1: Jere Jääskeläinen ja Samuel Nyman – Radio City

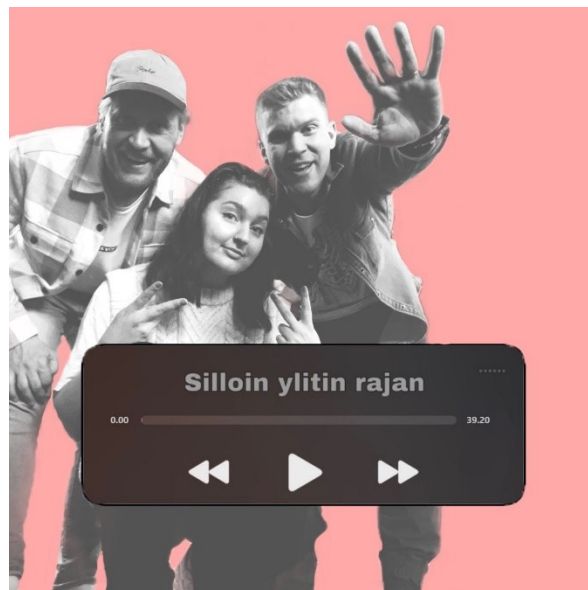
Jere Jääskeläinen ja Samuel Nyman juontavat Radio Cityn Aamua yhdessä. Heidän jutuissaan erittäin olennaista on nopea tilannekomiikka, veljellinen kiittäily sekä aiheesta kuin aiheesta puhuminen – niin kuin rokkikanavalta voisi odottaa.

Molemmat juontajista ovat juontaneet eri nuorten kanavilla. Nyman ja Jääskeläinen ovat eri aikaan juontaneet NRJ:llä, ja tämän lisäksi Nyman on ollut myös YleX:llä ja The Voicella, jossa Jääskeläinen oli myös yhden kesän. Radio Citylle kaksikko päätyi juontamaan, kun Bauer Median päättäjät näkivät näissä kahdessa hyvää kemiaa, jonka potentiaali olisi Radio Cityllä. He kuuluvat samaan ikäluokkaan ja sukupuoleen, kun Radio Cityn kohderyhmä, sekä molempien kiinnostuksenkohteet olivat samanlaiset kuin rock-kanavan juontoaiheet. Ennen heidän yhteistä ohjelmaansa, Nyman juonsi omaa lähetystä Radio Cityllä.

Rock-kanava on tyyliltään todella erilainen verrattuna muihin radiokanaviin. Sen lisäksi, että kohderyhmänä on miehet, jutut voivat olla paljon rohkeampia ja ronskimpia. Halusin ehdottomasti näistä syistä vieraakseni rock-kanavan edustajia, sillä kontrasti on muihin kanaviin verrattuna selkeä. Halusin myös kuulla, miten vastaukset poikkesivat muista vieraista.

Kaikki jaksot olivat siis etukäteen käsikirjoitettuja ja jaettu eri osioihin, ja tässä jaksossa osioina olivat: muutos ja tarkkaavaisuus, palautteet kuuntelijoilta, Pornoo vai saippuaa -kilpailu, kohderyhmän vaikutus ja huumorin raja. Kysymykset oli kohdennettu juuri rock-kanavan juontajille.

Jakson anti oli ennen kaikkea se, että molemmat suhtautuivat todella rennosti huumoriin ja siihen mitä radiossa saa sanoa. Ei saa sanoa mitään mikä on loukkaavaa ja aina on

pysyttävä sanojensa takana. Verrattuna muiden kanavien edustajien puheisiin, minulle jäi tunne siitä, että Radio City ei saa ihan niin paljon negatiivista palautetta kuulijoiltaan. Lähetyksissä heitetään rehellisesti juttua, kuin kavereille juttelisi ja kuulijat voivat odottaa jutun olevan astetta härskimpää – tämä onkin osa kanavan vetovoimaa ja tuo kuulijoita mukaan.

Huomasin myös haastattelussa, että mitä suuremmalla itsevarmuudella ja anteeksipyytelemättömällä asenteella asioita sanoo, sitä helpommin sanat uskotaan. Jääskeläinen ja Nyman seisoivat vahvasti sanojensa takana, joten en epäröinyt sekuntiakaan, mitä he sanoivat. Vasta kuunnellessani jälkeinpäin äänityksiä uudelleen, aloin pohtimaan joitain vastauksia. Sama pätee varmasti myös vitsin heittämiseen radiossa: jos sanoo itsevarmasti vitsinsä, kuuntelija menee jutun mukana, eikä välttämättä osaa kyseenalaistaa asioita samalla tavalla. Mutta siitähän Jääskeläinen mainitsi, että sanojensa takana täytyy seistä, vaikka ne olisi sanonut vuosia sitten.

Oli myös mielenkiintoista kuulla, miten paksu nahka radiotyössä voi tulla. Se, että sanoo radiossa vahvoja tunteita ja erimielisyyksiä herättäviä asioita, voi olla myös tavoite. Tällöin ihmiset aloittavat keskustelun myös keskenään ja ohjelma herättää huomiota. Kun ohjelmista tai juontajista tehdään klikkiotsikoita, se on vain kaikki hyödyttävää toimintaa. Sekä lehden juttu saa lukijoita, että radio näkyvyyttä.

Cityn Aamun kanssa oli viihdyttävää tehdä jaksoa ja juontajaparin väliin hyppääminen tuntui yllättävältä. Jollain tapaa heidän välisensä yhteyden ja kemian huomasi, ja oli vaikea välillä pysyä jutuissa mukana. Kuitenkin jälkikäteen kuunneltuna heidän juontamisensa oli aivan selkeää, eli juontoparin ajatusvirta oli lähes telepaattista, ja he ymmärsivät toisiaan ilman erillistä puhetta tai elehdintää.

4.2 Jakso 2: Melina Mäkelä – YleX

Melina Mäkelä aloitti viime vuoden puolella YleX:n viikonlopuissa. Mäkelän juttu juontajana on sarkasmi, arjen sankaruus, samaistuttavuus sekä yhteys kuuntelijoiden kanssa.

Mäkelä aloitti opintonsa Laajasalo opistossa, josta hän pääsi harjoitteluun NRJ:lle. Hän jatkoi suoraan harjoittelusta kesäjuontajan pestissä.

Samoihin aikoihin YleX:llä aukesi viikonloppujuontajan haku, jonka paikan Mäkelä lopulta sai. Hän tuurasi hetken aikaa myös YleX:n iltapäivässä yhdessä Aino Silkelän (Aikku) kanssa.

YleX:ää kuuntelevat pääasiassa nuoret ja nuoret aikuiset. Juontajien jutut ovat enemmän nuorille suunnattuja ja ohjelmaosiot poikkeavat hurjasti sisällöltään keskenään. Halusin Mäkelän mukaan tähän podcastiin, sillä tiesin hänen aloittaneen vasta vähän aikaa sitten juontamisen, joten häneltä löytyi vielä lähimuistista ainakin joitain samoja ajatuksia ja ennako-odotuksia juontamisesta.

Tässä jaksossa käsikirjoitettuna olivat samat osiot kuin Radio Cityllä, mutta kysymykset olivat erilaisia. Aluksi puhuimme yleisesti radiojuontamisesta ja lähetyksen tekemisestä, millaisia mokia on tapahtunut, miten sanavalintojaan jännittää ja mistä YleX saa kuulijoiltaan palautetta.

Jakso oli itselleni ehkä opettavaisin, sillä juuri radiossa aloittanut vastasi niihin kysymyksiin, joista itse on etukäteen stressannut. Mäkelän asenne oli loistava, erityisesti hänen ajatusmallinsa ”moka on lahja”. Kuulija ei halua kuulla virheetöntä juontoa, vaan juonnon tulee olla samaistuttavaa, herättää sympatiaa ja ennen kaikkea keskustelua. Virheet kuuluvat oppimisen prosessiin. Aivosumuja saa tulla ja nekin voidaan kääntää omaksi edukseen.

Nuoret ovat yleisesti enemmän perillä siitä, mitä nykyään saa sanoa ja mitä ei. Kysyin myös Mäkelältä, onko nuorille pelottavaa puhua, jos ei itse ole samalla tavalla perillä kaikista asioista. Mäkelän mukaan nuoret kuulijat eivät ole pelottavia, vaan haluavat auttaa

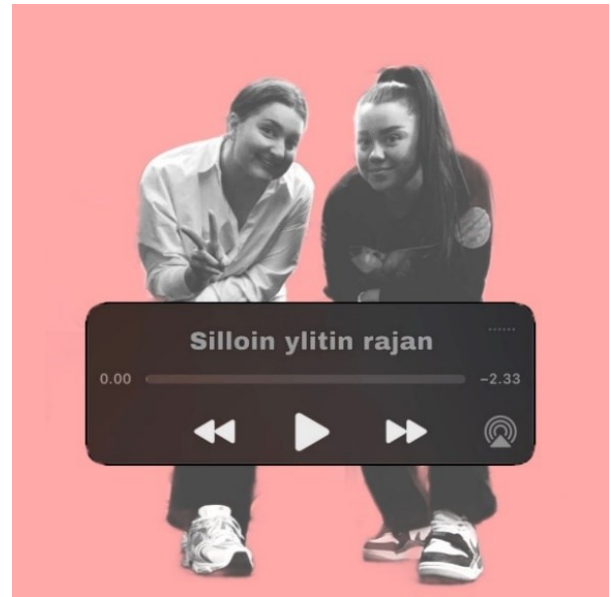

niissä tilanteissa, kun ei itse tiedä jotain asiaa. On myös hyvä sanoa jotain väärin ja tulla korjatuksi, sillä se voi auttaa myös muita kuulijoita oppimaan uutta.

Verrattuna muiden jaksojen vieraisiin, Mäkelä koki vähiten tarvetta ottaa riskiä huumorin suhteen, jos siinä on mahdollisuus, että se loukkaa jotakuta. Muilla vierailta tuntui olevan isompi tarve ravistella kuuntelijoita ja välillä myös testimielessä sanoa jotain, josta saattaa nousta keskustelua. Mäkelän mielestä huumoria pystyy tekemään myös niin, että se ei ainakaan tahallisesti loukkaa ketään. Erimielisyyksiä saa olla ja pakostakin niitä radiossa on, mutta jos on mahdollisuus, että joku loukkaantuu, riskin ottaminen on turhaa.

4.3 Jakso 3: Julianna Jokela – NRJ

Julianna Jokela tekee nykyään NRJ:n Aamua yhdessä Niko Saarisen kanssa. Hän aloitti NRJ:llä vuonna 2018, ja kanava onkin ollut hänen unelmansa radiossa. Halusin Jokelan mukaan podcastiin, sillä hänet tunnetaan hauskana kimmeltäjänä ja tilan haltuunottajana. Halusin päästä kysymään, miten hänen juttujensa vastaanottoon vaikuttaa se, että hän on nainen, ja millaista palautetta hauska naisjuontaja saa.

Jokela on aikanaan valmistunut Laajasalo opistosta, ja opiskelun aikana hän suoritti harjoittelunsa NRJ:llä. Harjoittelun jälkeen hänelle aukesi paikka samaisella kanavalla vuonna 2018, ja siitä asti hän on tehnyt parijuontoa ensin Niko Nousiaisen kanssa NRJ Afterworkeilla, ja nykyään Niko Saarisen kanssa NRJ Aamussa.

NRJ on hittikanava, joka eroaa muista kanavista sen flown takia. Kanavassa ei tule hiljaista hetkeä, sillä spiikkienkin taustalla soi jatkuvasti musiikki. Juonnot eivät ole yhtä pitkiä kuin muilla kanavilla.

Tässä jaksossa olivat samat osiot käsikirjoitettuina kuin kahdessa aiemmassakin, mutta kohderyhmän sijaan puhuimme hauskana naisena olemisesta. Keskustelu eteni henkilökohtaiselle tasolle, ja Jokela avasikin enemmän sitä, miltä palaute tuntuu, kun se kohdistuu persoonaan, eikä välttämättä juttuihin.

Jokelan itseluottamus, epäröimättömyys ja kyky olla ottamatta asioita liian vakavasti teki minuun vaikutuksen. Hänen kanssaan on todella helppo ja miellyttävä keskustella, hänen kanssaan pääsee todella nopeasti samalle aaltopituudelle. Pääsimme keskustelussamme pintaa syvemmälle ja pohdiskelimme yhdessä, miksi ihmiset nykyään pahoittavat mieltänsä ja kommentoivat aiempaa helpommin.

Tämän kolmannen jakson kanssa kävi niin, että tiedosto tallentui ilman ääntä, joten nauhoitimme jakson myöhemmin uudestaan.

4.4 Jakso 4: Kimmo Vehviläinen – Radio Nova

Kimmo Vehviläinen on tehnyt todella pitkän radiouran eri kanavilla, ja tällä hetkellä hän tekee Radio Novan Aamua yhdessä Minna Kuukan kanssa. Oli mielenkiintoista saada podcastiin pitkänlinjan radiouraa tehneen juontajan näkemystä asiaan. Vehviläinen osasi kertoa radion tekemisestä kolmekymmentä vuotta sitten ja verrata sitä nykyhetkeen.

Vehviläinen on tehnyt radiota 90-luvulta asti, aloittaen ensin paikalliskanavilla, jonka jälkeen hän on juontanut Radio Aallolla ja Aito Iskelmällä. Ennen ja jälkeen näitä edellä mainittuja kanavia, Vehviläistä on kuultu Radio Novan Aamussa. Häntä on kuultu ja nähty myös eri TV-formaateissa, joista tunnetuimpina lienee Selviytyjät Suomi sekä Big Brother.

Etukäteen kirjoitetut kysymykset tähän jaksoon liittyivät konkarina olemiseen, miten radio on vuosien aikana muuttunut, milloin on tapahtunut suurimpia muutoksia arvoissa ja puheissa, tuleeko murros jatkumaan vai hiipumaan. Tarkoituksena oli puhua myös huumorin rajoista, mutta ennen kuin huomasimmekaan, tunti oli jo vierähtänyt, osa kysymyksistä oli käyty läpi ja osa taas oli pakko jättää pois.

Ne ajatukset, joita minulla oli ennakkoon aihepiiristä ollut, tuntuivat kääntyvän pääläelle Vehviläisen kanssa. Vaikka itselleni on lähiaikoina ollut vaikeampaa tuoda itseäni esille, se on Vehviläiselle ollut nyt helpompaa kuin koskaan. Pari vuotta sitten, kun oli call-outaamisen kulta-aikaa, eli kun muiden virheitä nostettiin somessa jalustalle, myös Vehviläinen huomasi omasta käytöksestään, miten se vaikutti häneen. Kaikki tämä tuntui tapahtuvan enemmän vapaa-ajalla ja somessa, mutta radiossa tämä ei ole kovinkaan paljon näkynyt. Nyt tilanne on rauhoittunut, ja Vehviläinenkin arvioi tilanteen palaavan takaisin vanhaan suuntaan.

Puhuimme myös siitä, miten huumori on muuttunut vuosien varrella, ja miten se tulee pysymään vanhenemiseen asti mukana. Täten myös uudet juontajat tuovat uusia aiheita ja uutta huumoria radioon. Jokaiselle kuulijalle on jotakin tarjoilla.

Vehviläisen kanssa keskustelu oli arvokas kokemus. Keskustelu meni suurilta osin kuten olin ajatellutkin, mutta välillä unohduin itse välillä kuuntelemaan hänen vastauksiaan, enkä muistanut tarkistaa etukäteen seuraavaa kysymystä. Hän on todella syvälinen ihminen, joka näkee tämän maailman ainutlaatuisesta perspektiivistä.

5. Yhteenveto ja johtopäätökset

Koko opinnäytetyöprojekti oli todella työllistävä, ajatuksia herättävä ja ensimmäinen oma iso projektini. Huomaan jo nyt juteltuani juontajien kanssa, miten ajatukseni ovat muuttuneet positiivisella tavalla. On jopa helpottavaa huomata, että lähtökysymykset, joilla lähdin rakentamaan podcastia, ja jotka minua huolettivat, eivät ole todellisia murheita ammattilaisten silmin.

Muutos puheissa, arvoissa, ajattelutavoissa ja ymmärryksessämme on tapahtunut huomaamatta ja sitä ei kannata ajatella liikaa. Aina on hyvä oppia uutta, jotta pystyy ymmärtämään muita ihmisiä paremmin, mutta hiljentymisen ja itsensä pidättely ei ole vastaus mihinkään. Mikäli käy niin, että sanoo jotain, mikä ei ole korrektia tai nykyajassa enää sopivaa ja joku siitä huomauttaa, ei sitä kannata pelästyä, vaan yrittää ottaa oppia ensi kertaa varten. Hiljentymisen ei auta mitään, vaan virheiden kautta maailmakin muuttuu, niin kauan kun tarkoitusperät ovat hyvät.

Suurin osa juontajista on sanonut asioita väärin, on suuttanut jonkun, on lähetyksen jälkeen keskustellut asiat kuuntelijan kanssa läpi, on oppinut jotain kuulijalta ja on tahallaankin halunnut sanoa jotain, joka ravistelee kuulijaa ja aiheuttaa reaktion. Näiden kaikkien kokemusten kautta, he ovat kasvaneet ihmisinä, eivätkä osaa enää hätkähtää pienestä. He ovat kääntäneet sen etuoikeudeksi, että pystyvät aiheuttamaan reaktioita ja herättämään keskustelua.

Tämän podcastin kuuntelija tulee oppimaan radiossa työskentelystä, juontajien mielenmaisemasta ja erilaisista persoonista. Kuuntelija saa samaistumis pintaa siihen, miten jokainen tekee virheitä ja miten niiden ansiosta kasvaa ihmisenä, sekä miten kaikkea ei tarvitse ottaa liian vakavasti. Podcastissa on myös syvällistä pohdintaa siitä, miksi ihmiset ovat sellaisia kuin ovat, ja nämä julkisuuden henkilöt antavat siihen oman näkökulmansa.

Podcastin tekeminen ensimmäistä kertaa yksin ja julkisuuden henkilöiden pyytäminen mukaan oli itsessään jännittävä kokemus, joka antoi minulle jälkikäteen itsevarmuutta tekemiseen. Koen saavuttaneeni tavoitteitani ja journalistisen osaamiseni nopeassa ajassa siihen pisteeseen, johon toivoin sen koulutukseni aikana kasvavan.

6. Jaksot ja linkit

Intro

Podcastin epävirallisesti ensimmäinen jakso on intro. Introssa avaan enemmän aihepiiriä omana kokonaisuutenaan. Introssa kerrotaan, mistä podcast kertoo, mistä idea podcastiin tuli, ja mitä podcastilta voidaan odottaa. Kokonaisuudessaan intro avaa tarkemmin podcastin aihetta.

[Kuuntele tästä](#)

Jakso 1: Jere Jääskeläinen ja Samuel Nyman: Kohderyhmänä äijät

Jere Jääskeläinen ja Samuel Nyman juontavat yhdessä Radio Cityn Aamua. Rock-kanavalla rivommat jutut ovat sallittuja, eikä negatiivista palautetta tule kovinkaan helposti. Kuitenkin ylilyöntejäkin on tapahtunut - melko yllättävälläkin tavalla. Missä jätkien mielestä menee huumorin raja, ja voiko kaikesta heittää vitsiä, vaikka kyseessä onkin rokkikanava? Entä mitä mieltä juontajat ovat siitä, kun radiojuttuja nostetaan uutisotsikoihin?

[Kuuntele tästä](#)

Jakso 2: Melina Mäkelä: Tulokkaan näkökulma

Melina Mäkelä on ollut pian vuoden radioalalla, ja tällä hetkellä hän juontaa YleX:n viikonloppua. Arvot ja ihmisoikeudet ovat olleet viime vuosina entistä enemmän esillä, ja maailmaa on parannettu nopeaan tahtiin. Uusista tavoista puhua voi kuitenkin jäädä jälkeen, ja tietämättömydestä saatetaan nostaa jalustalle ja osoittaa virheen merkiksi. Millaista tähän aikaan on aloittaa työskentely radiossa, jossa kaikki kuuntelee juurikin pelkästään puhetta ja sanavalintoja? Entä miksi kannattaa tehdä virheitä ja sanoa ääneen radiossa, jos ärsyttää?

[Kuuntele tästä](#)

Jakso 3: Julianna Jokela: Hauska nainen

Julianna Jokela on juontanut vuodesta 2018 NRJ-hittikanavalla, ja viime syksynä hän aloitti aamulähetyksissä juontajaparinaan Niko Saarinen. Julianna tunnetaan räväkkästä ulosannista niin suullisesti kuin eleiltään, ja hänen huumorinsa pohjautuu vahvaan sarkasmiin ja itseironiaan. Radiossa vallitsee vahva arvostus miehiä kohtaan, ja ollaan totuttu siihen, että useamman juontajan ohjelmassa nainen on taustanaurajan roolissa. Millaista reaktiota hauska nainen herättää radiossa, ja millaista palautetta tästä saa? Entä milloin jutut ovat läikkyneet yli?

[Kuuntele tästä](#)

Jakso 4: Kimmo Vehviläinen: Kokenut konkari

Kimmo Vehviläinen on pitkän linjan radiokonkari, jolla on tullut matkallaan vastaan yhtä jos toista. Paksu nahka saa juontajan sörkkimään muurahaispesää, jotta ihmiset reagoivat ja aloittavat keskustelun. Kuitenkin pari vuotta sitten murroksen ollessa suurimassa vaiheessa, Kimmo huomasi olevansa tietynlaisissa tilanteissa varpaillaan. Mistä tämä on aiheutunut, ja onko juontaja kokenut aiemmin vastaavanlaisia tilanteita? Entä millaiset tilanteet ovat vieneet hänet kohun keskelle?

[Kuuntele tästä](#)

7. Lähteet

Lämsä, 2015. Mitä Suomessa saa sanoa, mitä ei? – HS:n keskustelussa etsittiin sananvapauden rajoja. Kolumni. Saatavissa: <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000002795922.html> [Viitattu 22.5.2023]

Viitala, 2022. Nykyään saa sanoa ihan mitä sattuu. Kolumni. Saatavissa: <https://yle.fi/a/3-12271695> [Viitattu 24.5.2023]

Kinnunen, 2019. Mitä saa ja mitä kannattaa sanoa. Kolumni. Saatavissa: <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/mielipide/9c53df4d-fcf8-592a-95f4-a85afc7d2e38> [Viitattu 26.5.2023]

Mustonen, 2021. Mitä on cancelointi? Mikä on cancel-ilmiö? Kolumni. Saatavissa: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/mita-on-cancelointi-mika-on-cancel-ilmio-asiantuntija-kertoo-mita-termit-tarkoittavat/8228756#gs.zehrag> [Viitattu 26.5.2023]

Linnanahde, 2021. 37. Jaakko Saariluoma. Podcast. Saatavissa: <https://go.podimo.com/fi/akilinnanahde-> [Viitattu 24.5.2023]

Saastamoinen, 2023. Miten poliittista satiiria tehdään aikana, kun "mitään ei saa sanoa"? Vieraana koomikko Jukka Lindström. Podcast. Saatavissa: <https://areena.yle.fi/podcastit/1-65775254> [Viitattu 24.5.2023]

Keppo, 2022. Miten rakennetaan toimiva podcastin käsikirjoitus, Susanna Rantanen?. Podcast/Kolumni. Saatavissa: <https://bonfireagency.fi/miten-rakennetaan-toimiva-podcastin-kasikirjoitus-susanna-rantanen/> [Viitattu 27.5.2023]

Mobbs, 2018. An Awful Joke Can Feel Pretty Good. Psychology Today. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://www.psychologytoday.com/intl/blog/the-debrief/201805/awful-joke-can-feel-pretty-good> [Viitattu 27.5.2023]

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Tasa-arvosanasto. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/sukupuoli/tasa-arvosanasto> [Viitattu 27.5.2023]

The podcast host. How to Be a Good Podcast Host. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://www.thepodcasthost.com/mindset/how-to-be-a-good-podcast-host/> [Viitattu 28.5.2023]

We edit podcasts, What Makes a Podcast Host Great? 15 Key Characteristics. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://weeditpodcasts.com/what-makes-a-podcast-host-great-15-key-characteristics/> [Viitattu 28.5.2023]

Instagram, Jere Jääskeläinen. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://www.instagram.com/kumimies/> [Viitattu 28.5.2023]

Instagram, Melina Mäkelä. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://www.instagram.com/melinamakela/> [Viitattu 28.5.2023]

Instagram, Samuel Nyman. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://www.instagram.com/samuelynyman/> [Viitattu 28.5.2023]

Instagram, Kimmo Vehviläinen. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://www.instagram.com/kimmovehvilainen/> [Viitattu 28.5.2023]

Instagram, Julianna Jokela. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://www.instagram.com/juliannacarolina/> [Viitattu 28.5.2023]

Radio nova, Ohjelmat. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://www.radionova.fi/etusivu> [Viitattu 28.5.2023]

Radio city, Juontajat. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://radioplay.fi/radio-city/presenters/> [Viitattu 28.5.2023]